DIPLOMSKI RAD

Diplomski rad

Komunikacija između Linux operativnog sistema i hardvera realizovanog u FPGA

Dejan Lukić 82 / 2014

Predmetni profesor:
Lazar Saranovac
Predmetni asistenti:
Strahinja Janković

Elektrotehnički fakultet
Univerzitet u Beogradu
Letnji semestar 2017/2018

Contents

1 Uvod

U ovom radu je na DE1-SoC razvojnom sistemu implementiran jednostavan hardver u FPGA, portovan je Linuks operativni sistem i napisan je drajver za pristup registrima i prihvatanje prekida iz FPGA.

1.1 Sistemi na čipu sa FPGA

Sa sve većim mogućnostima namenskih sistema došlo je do popularizacije sistema na čipovima (SoC - *System on Chip*) koji integrišu mikroprocesore sa više jezgara, memorije na čipu, mnogobrojne periferije i transivere, kao i FPGA (*Field Programmable Gate Array*).

Ova tehnologija daje dizajneru sistema veliku slobodu i mogućnosti, a zadržava se klasičan postupak projektovanja namenskih sistema. Uz to se ostvaruje veća integracija, manja potrošnja, manja površina štampane ploče (PCB - *Printed Circuit Board*) i veći protok podataka između procesora i FPGA dela.

Uobičajena primena ovih sistema je implementacija specifičnih akceleratora koji ubrzavaju izvršavanje algoritama i implementacija specifičnih programabilnih interfejsa ka spoljnom svetu. Sve zrelije tehnologije kao što su OpenCL, Vivado HLS, Matlab HDL Coder omogućavaju kompatibilnost dizajna softvera na visokom nivou i implementiranog hardvera na niskom nivou.

SoC FPGA sistemi najčešće sadrže ARM mikroprocesor. Aplikacije na mikroprocesoru bez operativnog sistema (*baremetal application*) nude jednostavno pisanje koda i uštedu na resursima. Za kompleksnije aplikacije koriste se operativni sistemi (OS) i time se olakšava integrisanje mrežnih protokola, rad sa multimedijalnim sadržajima, kriptografskim bibliotekama kao i mnoge druge mogućnosti koje su dostupne kao *open-source* softver. Kada je potrebno garantovati reakciju u određenom vremenu na neki spoljni događaj veliki operativni sistemi nisu dobro rešenje i koriste operativni sistemi u realnom vremenu (RTOS - *Real time operating system*).

Hardver u FPGA se projektuje upotrebom nekog od dva popularna jezika za opis hardvera - Verilog i VHDL (*Very High Speed Integrated Circuit Hardwer Description Language*). Pored toga neophodni su softverski alati za specifični uređaj, koje obezbeđuje sam proizvođač uređaja. Dodatno ovi alati olakšavaju dizajn upotrebom IP(*Intelectual Property*) blokova, generisanjem raznih izlaznih fajlova koji opisuju projektovani hardver na standardni način i koriste se prilikom razvoja softvera.

1.2 Opis DE1-SoC

U ovom radu korišćen je DE1-SoC razvojni sistem koji se vrlo često upotrebljava u edukativne svrhe. Razvojni sistem je zasnovan na čipu iz familije Cyclone V kompanije Intel (ranije Altera).

U nastavku su navedene samo osobine razvojnog sistema koje se tiču ovog rada, a detaljniji opis se moze pronaći u dokumentu zvaničnoj dokumentaciji proizvođača [] dodati referencu: `https://www.terasic.com.tw/cgi-bin/page/archive.pl?Language=English&CategoryNo=205&No=83`
SoC User Manual(rev.E Board) Terasic

- Sistem na čipu Cyclone V `5CSEMA5F31`
- Memorija 1GB (2x256Mx16) DDR3 SDRAM povezana na HPS
- Slot za Micro SD karticu povezan na HPS
- UART na USB (USB Mini-B konektor)
- 5 debaunsiranih tastera (FPGA x4, HPS x1)

- 11 LE dioda (FPGA x10, HPS x 1)
- 12V DC napajanje

1.3 Opis Altera Cyclone 5

Altera Cyclone V je SoC FPGA koji se sastoji od dva dela(slika): procesorski deo (HPS - *Hard processor System*) i programabilni FGPA deo. HPS se sastoji od MPU (*Microprocessor unit*) sa ARM Cortex-A9 MPCore sa dva jezgra i sledećih modula: kontroleri memorije, memorije, periferije, sistem interkonekcije, debug moduli, PLL moduli. FPGA deo se sastoji od sledećih delova: FPGA programabilna logika (*look-up* tabele, RAM memorije, mnozači i rutiranje), kontrolni blok, PLL, kontroler memorije.

Svaki pin kućista je povezan na samo jedan od ova dva dela sistema, tako da HPS deo i FPGA deo ne mogu međusobno razmenjivati pinove.

1.3.1 Konfigurisanje FPGA i pokretanje HPS

Pri pokretanju HPS (boot) može da učita program iz FPGA dela, iz eksterne *flash* memorije ili preko JTAG. FPGA ima mogućnost da se konfiguriše softverski iz HPS korišćenjem periferije FPGA Manager ili spoljnim programatorom. Kombinacije ovih mogucnosti daju nekoliko scenarija:

- nezavisno konfigurisanje FPGA i pokretanje HPS
- konfigurisanje FPGA, zatim pokretanje HPS iz memorije koja se nalazi u FPGA
- pokretanje HPS, zatim konfigurisanje FPGA iz HPS

DE1-SoC razvojni sistem dolazi sa integrisanim programatorom kojem se pristupa preko USB porta. Moguće je podesiti konfigurisanje FPGA spolja ili iz HPS upotrebom prekidača MSEL, dok se HPS uvek pokreće iz *flash* memorije SD kartice. (dodati tableu 3-2 iz de1soc user guide)

1.3.2 HPS-FPGA interfejsi

HPS-FPGA interfejsi su komunikacioni kanali između HPS i FPGA dela. U nastavku su nabrojani i opisani HPS-FPGA interfejsi:

- FPGA-to-HPS bridge - magistrala visokih preformansi konfigurabilne sirine od 32,64 ili 128 bita. Na ovoj magistrali je FPGA master. Ovaj interfejs otkriva FPGA masterima ceo adresni prostor HPS dela.
- HPS-to-FPGA bridge - magistrala visokih preformansi konfigurabilne sirine od 32,64 ili 128 bita. Na ovoj magistrali je HPS master a u FPGA se nalazi slave.
- Lightweight HPS-to-FPGA - magistrala sirine 32 bita. HPS je master na ovoj magistrali. Ovaj interfejs manjeg protoka je namenjen za pristup statusnim i kontrolnim registrima periferijama implementiranim u FPGA delu.
- FPGA manager - HPS periferja koja komunicira sa FPGA delom prilikom konfiguracije ili pokretanja (boot)
- Prekidi - mogucnost povezivanja prekida iz FPGA na HPS kontroler prekida
- HPS debug interfejs - omogućava da se debug mogućnosti prošire i na FPGA deo

Interfejsi koji su produžetak AXI magistrale na FPGA deo su FPGA-to-HPS bridge, HPS-to-FPGA bridge i Lightweight HPS-to-FPGA. Za povezivanje na ovu magistralu sa strane FPGA koristi se Avalon magistrala, stoga je neophodan AXI-Avalon bridge.

1.3.3 Proces pokretanja HPS (boot)

Pokretanje HPS je proces koji se obavlja u više koraka. Nakon izvršavanja svakog koraka se učitava i pokreće sledeći. Ovo je proces je sličan kod svih ARM procesora, a u nastavku je ukratko opisan za konkretnu platformu.

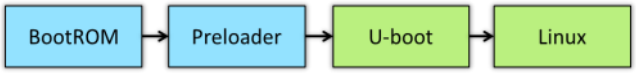

Figure 1: Tok pokretana sistema

Pri izlazu iz reset stanja procesor počinje izvrsavanje sa reset vektora iz memorije na čipu. Na adresi reset vektora je upisan Boot ROM progtam. Ovo je prvi korak u pokretanju HPS. *Boot ROM* izvršava osnovna podešavanja procesora i dohvata *preloader* iz NOR *flash* memorije, NAND *flash* memorije ili SD/MMC *flash* memorije. Očitavaju se BSEL pinovi na osnovu kojih se određuje gde je smešten *preloader*, zatim se inicijalizuje taj interfejs i učitava i pokreće *preloader*. *Boot ROM* softver proizvođača i ne može se menjati.

Preloader je prvi korak u pokretanju koji može da se konfiguriše. *Preloader* obično izvršava inicijalizaciju SDRAM, dodatna podešavanja sitema, inicijalizaciju *flash* kontrolera koji sadrži sledeći program (NAND, SD/MMC, QSPI) i zatim učitavanje programa u RAM memoriju i pokretanje.

Softver koji sledi nakon *preloader*-a može biti *baremetal* aplikacija ili *bootloader*. *Preloader* i svi prethodni programi se izvršavaju na prvom jezgru procesora dok je drugo u reset stanju. Naredni koraci mogu inicijalizovati drugo jezgro.

Bootloader ima zadatak da podesi promenljive okruženja operativnog sistema, dohvati fajlove za pokretanje operativnog sistema (sa *flash* memorije, putem *Etherneta* preko TFTP protokola ili USB), konfigurise FPGA pruži konzolu za korisničke operacije. Neki od populatnih *open-source bootloader*-a su U-Boot i Barebox.

1.4 Alati

U nastavku će ukratko biti opisani korišćeni alati sa izdvojenim najvažnijim mogućnostima:

- Quartus Prime 18.0 - alat za razvoj hardvera na FPGA. Deo paketa je Platform Designer (ranije Qsys) koji u dizajn ukljucuje HPS, IP blokove i definiše povezanost ovih delova
- *Preloader Generator* (`bsp-editor` alat iz SoC EDS) - Generiše izvorni kod *preloader*-a na osnovi izlaznih fajlova koji opisuju hardver
- *Device Tree Generator* (`sopc2dts` alat iz SoC EDS) - Generiše *Device Tree* opis hardvera na osnovi izlaznih fajlova koji opisuju hardver
- *DE1-SoC Builder* - Generise prazan *Quartus* projekat za DE1-SoC razvojni sistem
- *Linaro Toolchain* - koristi se za kompajliranje softvera

Na slici 2 je grafički prikazan tok projektovanja jednog SoCFPGA sistema.
U nastavku su objašnjeni fajlovi koji se koriste pri projektovanju:

- `.qpf` - projektni fajl za Quartus. Ovaj fajl generiše DE1-SoC Builder

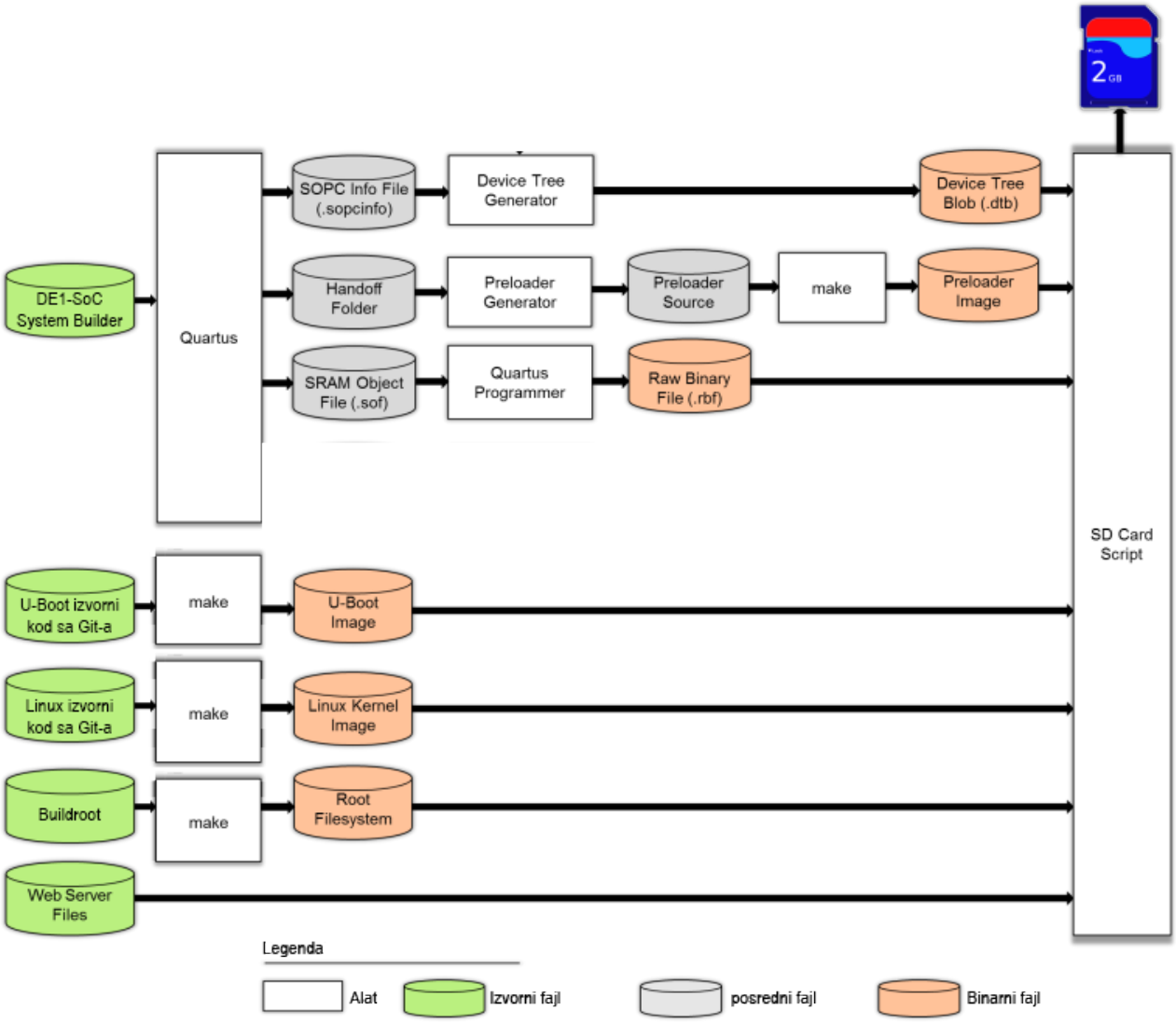

Figure 2: Tok projektovanja

- `.qsf` - skripta za podešavanje pinova. Ovaj fajl generiše DE1-SoC Builder
- `.sdc` - skripta za podešavanje takta. Ovaj fajl generiše DE1-SoC Builder
- `.v` - Verilog HDL izvorni kod
- `.vhd` - VHDL izvorni kod
- `.sof` - SDRAM Object File - fajl za programiranje FPGA. Ovaj fajl generiše Quartus pri kompajliranju dizajna
- `.rbf` - *Raw Binary File* - fajl za programiranje FPGA. Ovaj fajl se dobija konverzijom `.sof` alatom `quartus_cpf`
- `.dts` - *Device Tree Source* - opis hardvera za Linuks kernel
- `.dtb` - *Device Tree Blob* - binarni fajl, kompajlirani opis hardvera za Linuks kernel
- `.sopcinfo` - sadrži opis hardvera na osnovu kog se generišu drugi fajlovi. Ovaj fajl generiše *Platform Designer*
- `.c` - izvorni kod u jeziku C

- `Makefile` - sadrži set direktiva za `make buld system`

2 Opis projektovanog sistema

U ovom radu je implementiran jednostavan sistem koji demonstira osnovne mogucnosti u dizajniranju sistema na SoC FPGA. Na slici 7 je prikazan realizovani sistem (dodati novu sliku?)

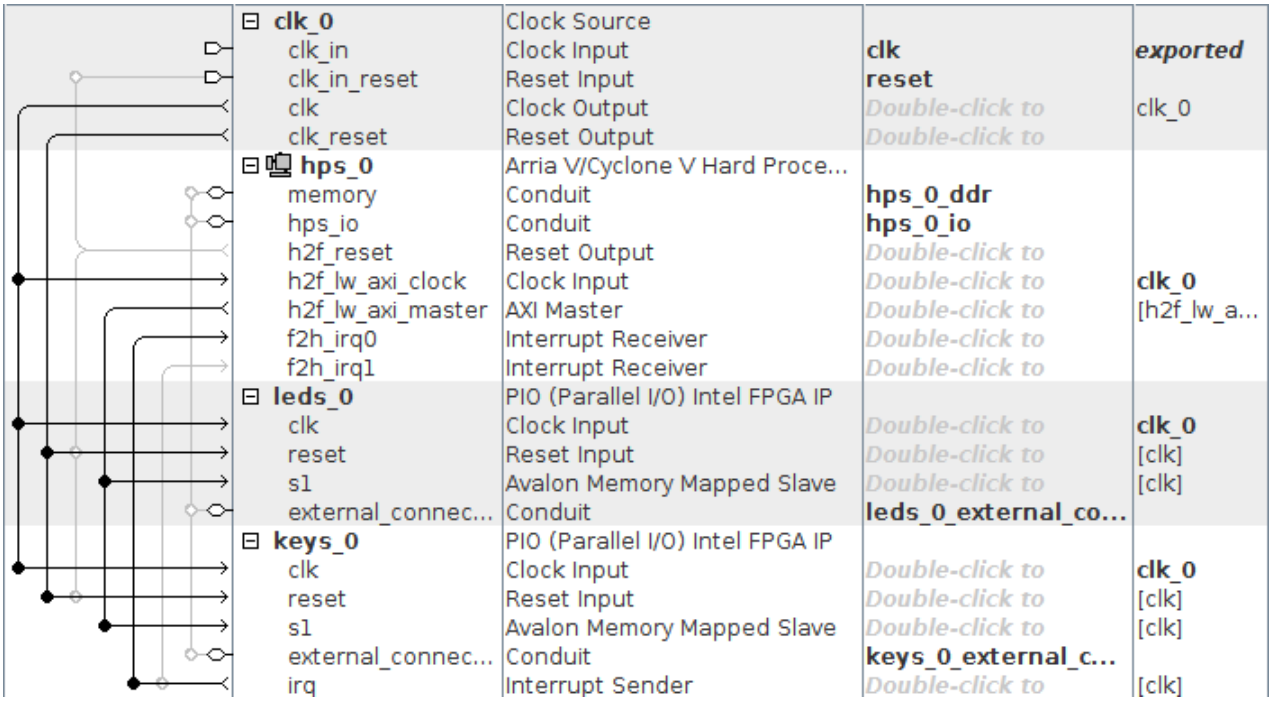

Figure 3: Blok šema sistema

2.1 Memorijski mapiran interfejs ka LE diodama i tasterima u FPGA

Za projektovanje hardvera u FPGA koristi se PIO (*Parallel Input/Output*) Intel FPGA IP blok. Ovo je jedan od mnogih dostupnih Intelovih IP blokova sa standardizovanim *Avalon Memory Mapped Slave* interfejsom. HPS sistem pristupa registrima ovog IP bloka preko svoje standardne AXI magistrale. Između Avalon i AXI magistrale nalazi se automatski generisani *brige*.

PIO Intel FPGA IP blok ima mogućnost da se konfiguriše kao ulazni, izlazni ili bidirekcioni. Takođe postoji mogućnost generisanja prekida na uzlaznu, silazni ili obe ivice ulaznog signala kao i mogućnost generisanja prekida na osnovu nivoa ulaznog signala. Dostupna su podešavanja za širinu paralelnog porta.

U tabeli ref su opisani registri PIO Intel FPGA IP bloka.

PIO Intel FPGA IP je u ovom radu iskorišćen za jednostavnu demonstraciju tako što je povezan na pinove Cyclone V sistema na čipu koji su na DE1-SoC razvojnom sistemu povezani na LE diode i tastere. U slučaju konkretne primene na rešavanje nekog problema, PIO Intel FPGA IP pruža jednostavan memorijski mapiran interfejs i mogućnost slanja prekida iz FPGA dela. Ova mogućnost korisna je u slučaju kada je za rešeavanje datog problema pogodno implementirati prizvoljno rešenje u pogramabilnoj logici. Ovaj pristup pruža slobodu projektovanja sistema u programabilnoj logici, a sa druge strane se zadržava standardizovani interfejs prema kompleksnom sistemu procesora. Na primer, izlazi PIO Intel FPGA IP registara mogu se koristiti kao konfiguracioni registri koji će upravljati korisničkom logikom, kao način da se pogramabilnoj logici dostave podaci koji će zatim biti obrađeni i vraćeni nazad. Mogućnost slanja prekida koristna je kada se PIO Intel FPGA IP koristi za posmartanje toka izvršavanja algoritma u programabilnoj logici - na promenu nekog signala se generiše prekid i opcioni zatim

očitava iz statusnog regisra potrebna informacija koja oslikava stanje sistema. Takođe, prekid se može koristiti za sinhronizaciju toka podataka pri obradi podataka u FPGA tj. kao vid da se mikroprocesoru javi da su podaci spremni za čitanje. Rezultati rešavanja problema u FPGA se mogu učinti dostupnim spoljnom svetu preko nekog od mnogih standardnih interfejsa (USB, Ethernet, UART, ...) i to vrlo jednostavnim postupcima u okviru operativnog sitema na HPS delu.

U ovom projektu u FPGA delu su postavljena dva PIO (*Parallel Input/Output*) Intel FPGA IP bloka. PIO IP blok `leds_0` je izlazni i koristi se za kontrolisanje LE dioda. PIO IP blok `keys_0` je ulazni i koristi se za očitavanje tastera. PIO IP blok `keys_0` takođe šalje prekidni zahtev HPS-u na svaku uzlaznu i silaznu ivicu.

2.2 Preloader

Pri pokretanju HPS sistema koristi se *preloader* generisan Alterinim alatima. Za generisanje *preloader*-a neophodni su fajlovi za opis sistema koje generiše Platform Designer. Program za generisanje *Preloader Generator* je deo Alterinog SOC EDS(*Embedded Development Suite*) paketa alata. U grafičkom meniju se odabira folder u kojem se nalazi Platform Designer projekat sistema za koji se generiše *preloader*. Ovako generisani *preloader* je zasnovan na SPL (*Secondary Program Loader*) *framework*-u koji je deo U-Boot projekta. Ovo ima pozitivnu posledicu da *preloader* i U-Boot dele dosta izvornog koda, kao što je mnoštvo pouzdanih drajvera.

Standardne funkcija *preloader*-a za Cyclone V sistem na čipu su:

- inicijalizacija SDRAM interfejsa uključujići kalibraciju SDRAM PLL modula
- dohvatanje *bootloader* binarnog fajla sa *flash* memorije (NAND, SD/MMC, NOR)
- smeštanje binarnog fajla *bootloader*-a u SDRAM i prepuštanje toka izvršavanja
- konfiguriše multipleksiranje pinova(podešavanja za konfiguraciju su dostupna u Platform Designeru)
- konfiguriše PLL na osnovu korisničkih podešavanja dostupnih u *preloader generator*-u
- otpušta određene periferije iz stanja reseta (izbor periferija se konfiguriše u Platform Designer-u)
- inicijalizuje *flash* kontroler (bilo NAND, SD/MMC ili QSPI) na osnovu *boot* prekidača

U ovom radu se *preloader* koristi za učitavanje U-boot *bootloader*-a. U-boot *bootloader* se nalazi na SD kartici. DE1-SoC razvojni sistem je već podešen za pokretanje sistema sa SD kartice, stoga je preostalo u *preloader generator*-u uključiti podršku za *FAT file system* i definisati ime binarnog fajla *bootloader*-a. Nakon konfigurisanja *preloader*-a potrebno je kompajlirati izvšni fajl koji će se prebaciti na razvojni sistem. Kompajliranje se vrši jednostavnim pozivom *make* naredbe koja pokreće skriptu za *make build system* koja kao rezultat daje izvršni fajl.

Ovaj izvršni fajl je potrebno prebaciti na SD karticu na posebnu particiju. Prilikom particionisanja SD kartice neophodno je predvideti ovu particiju i podesiti njen tip na posebnu vrednost `a2`.

2.3 Bootloader

Open-source projekat U-Boot (*Universal Boot Loader*) je uobičajeni izbor *bootloader*-a za namenske sisteme zasnovane na ARM, PowerPC, MIPS procesorima. U-Boot se u ovom radu koristi za programiranje FPGA i učitavanje operativnog sistema. Ovo se postiže zahvaljujući

tome što U-Boot nudi korisniku komandnu liniju koja se jednostavno može koristiti za pisanje skripti za željeno ponašanje *bootloader*-a.

U-Boot se preuzima u obliku izvornog koda sa `git`-a[ref na git] https://github.com/u-boot/u-boot "Das U-Boot" Source Tree Kako U-Boot podržava različite arhitekture potrebno je izvršiti konfiguraciju softvera. Konfiguracija je dostupna kao gotova za mnoge razvojne sisteme. Izvorni kod se konfiguriše kroz Kbuild infrastrukturu koja je se takođe koristi za konfiguraciju Linuksa. Konfiguraciju ovim putem se poziva iz komandne linije i pruža vrlo jednostavan grafički interfejs i veliku moć podešavanja.

Konfiguracija za DE1-SoC razvojni sistem je dostupna kao gotova, što znači da se lako dobija funkcionalno konfigurisan izvorni kod na jednostavan način. Osim toga, ovom konfigracijom dostupne su komande programiranja FPGA dela preko *FPGA Manager* periferije.

Nakon osnovnog konfigurisanja softvera potrebno je napisati skriptu za željeno ponašanje i konfigurisanje U-Boot da pri pokretanju izvrši tu skriptu. Kroz Kbuild sistem se menja vrednost promenljive *bootcmd* koja sadrži komandu koja će biti izvršena odmah po pokretanju sistema ukoliko korisnik ne prekine ovaj proces. Promenljiva *bootcmd* je podešena tako da se izvrši kratka skripta za učitavanje naredne korisničke skripte (podešena je komanda *run callscript*). Dalje, u izvornom kodu je na mestu predviđenom za korisničke definicije definisana jednostavna skripta *callscript* koja samo učitava narednu korisničku skriptu (nazvanu *u-boot.scr*). Na ovaj način je ostavljena sloboda za izmenu skripte i time ponašanja *bootloader*-a bez potrebe da se ponovo konfiguriše i kompajlira U-Boot.

Ovim je konfiguracija U-Boot *bootloader*-a završena i zatim se vrši kompajliranje kako bi se dobio izvršni fajl. Za kompajliranje koristi se besplatni *Linaro toolchain*.

2.3.1 Skripta za U-Boot

Skripta za U-Boot piše se kao tekstualni fajl u skladu sa U-Boot sintaksom. U-Boot komande pružaju velike mogućnosti u cilju pokretanja operativnog sistema. Uobičajene mogućnosti ovih komandi su:

- podešavanje promenljivih okruženja operativnog sistema
- dohvatanje binarnih fajlova za pokretanje operativnog sistema iz *flash* memorije ili preko *ethernet*-a pri čemu je omogućen pristup standardnim fajl sistemima kao i prenos preko mreže preko TFTP(*Trivial File Transfer Protocol*)
- smeštanje binarnih fajlova za pokretanje sistema u SDRAM i prepuštanje toka izvršavanja
- podešavanje *boot* argumenata koja se koriste za podešavanje kernela operativnog sistema

Nakon pisanja skripte potrebno je *mkimage* alatom dodati odgovarajući U-Boot heder. Fajl koji se dobija je potrebno prebaciti na SD karicu na FAT particiju. U-Boot je već konfigurisan pre kompajliranja tako da učita i izvrši ovu skriptu.

U ovom radu skripta je napisana tako da programira FPGA i pokrene Linuks operativni sistem. Fajlovi koje U-Boot čita pri izvršavanju ove skripte su:

- `socfpga.rbf` - binarni za konfiguraciju FPGA
- `socfpga.dtb` - binarni fajl koji opisuje hardversku platofrmu za Linuks kernel
- `zImage` - kompajlirani kernel

U skripti se podešava vrednost promenljive `bootargs` koja definiše argumente koji će biti prosleđeni kernelu pri pokretanju operativnog sistema. Ova promenljiva podešena je tako da

definiše veličinu RAM memorije, parametre konzole za komunikaciju sa sistemom i određuje definisanu `ext3` particiju SD kartice kao *root file system* Linuksa.

Nakon učitavanja ovih fajlova izvršavaju se sledeće važne komande:

- `fpgaload` - za programiranje FPGA
- `bridge enable` - za inicijalizaciju AXI magistrale između FPGA dela i HPS dela
- `bootz` - komanda za pokretanje pokretanje operativnog sistema pri čemu se kernelu prosleđuje *Devie Tree Blob* i argumenti iz promenljive `bootargs`

2.4 Device Tree

2.5 Linuks kernel i Root File System

Izvorni kod za Linuks kernel je preuzet za Alterinog `git`-a. *Root file system* je generisan korišćenjem `buildroot`-a i upisan na SD karticu.

2.6 Drajver

Drajver je napisan kao modul kernela koji se uključuje odgovarajućom komandom. Nakon uključivanja drajver iz binarnog opisa harvdera (*Device Tree Blob*) učitava informacije o harvderu. Drajver pravi fajlove u `sysfs` fajl sistemu. Čitanje i upis u ove fajlove poziva odgovarajuće funkcije u drajveru koje upravljaju hardverom.

Sistemski fajlovi koje pravi drajver i njihov opis:

- `leds` - upisani broj se prikazuje na LE diodama u binarnoj predstavi
- `keys` - čitanje vraća binarnu predstavu stanja tastera
- `irq_flag` - pristup registru za flegove prekida (1 na n-tom bitu označava pristigli prekid na n-tom tasteru, upis 1 na n-ti bit čisti n-ti fleg)
- `irq_mask` - čitanje i upis u registar za maksiranje prekida (upis 1 na n-ti bit omogućava prekid na n-tom tasteru)

Ceo kod drajvera je dostupan u dodatku.

Testiranje sistema

Binarni fajlovi za pokretanje sistema i root fajl sistem su napisani na SD karticu. HPS je povezan sa PC računarom preko UART-USB serijske veze. Otvaranjem konzole na PC računaru se pristupa sistemu.
U nastavku je dat komplatan spisak koraka za realizovanje sistema.

3 Uputstvo za repliciranje rezultata

3.1 Projektovanje u Quartus-u

1. U `Microsoft Windows` operativnom sistemu pokrenuti `DE1SoC_SystemBuilder.exe` (dostupan na [])
2. Izabrati konfiguraciju kao na slici 4 i izabrati Generate

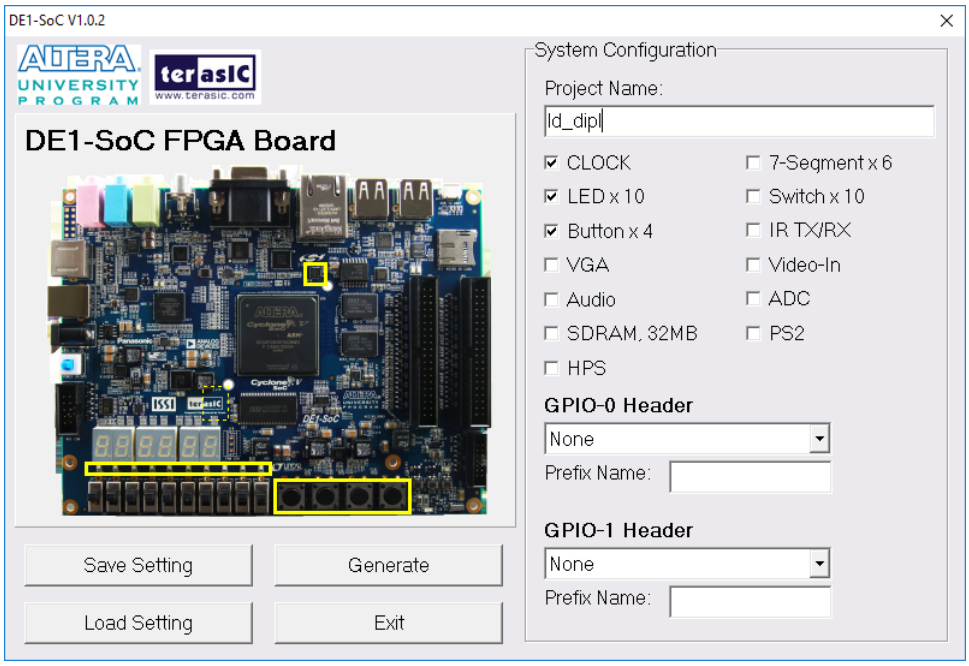

Figure 4: Podešavanja `DE1_Soc Bulder`-a

3. Izbristati `ld_dipl.v` fajl (ovaj fajl se ne koristi, kasnije će biti napravljen `ld_dipl.vhd` fajl za VHDL)
4. Kopirati generisane fajlove u `Ubuntu` u radni folder (u ovom radu je to `~/ld_dipl/hw/`)
5. Pokrenuti `Quartus (Quartus Prime 18.0) Lite Edition`
6. Otvoriti projekat komandom `File > Open Project...` i izabrati `~/ld_dipl/hw/ld_dipl.qpf`
7. U prozoru `Tasks` izabrati `Edit Settings`, u novom prozoru pod `Timing Analyser` ispod teksta `SDC files to include in the project` klikom na dugme '...' izabrati fajl `ld_dipl.sdc`
8. Pokrenuti `Platform Designer` klikom na `Tools > Platform Designer`
9. Iz prozora `IP Catalog` izabrati `Processors and Peripherials > Hard Processor Systems > ArriaV/Cyclone V Hard Processor System`. Ovim se otvara meni za podešavanje HPS modula
10. Pod tabom `FPGA interfaces` izvršiti sledeće izmene:
    - U opštim podešavanjima isključiti opciju `Enable MPU standby and event signals`

- U podešavanjima `AXI Bridges` podesiti `FPGA-to-HPS interface` i `HPS-to-FPGA interface` na `unused`, a `Lightweight HPS-to-FPGA` na `32-bit`
- U podešavanjima `FPGA-to-HPS SDRAM Interface` izabrati `f2h_sdram0` i zatim isključiti pritiskom na dugme '-'
- U podešavanjima `Interrupts` uključiti opciju `Enable FPGA-to-HPS interrupts`

11. Pod tabom `Peripherial Pins` izvršiti sledeće izmene

    - U podešavanjima `SD/MMC Controller` postaviti `SDIO` pin na `HPS I/O Set 0` i `SDIO mode` na `4-bit Data`
    - U podešavanjima `UART Controllers` postaviti `UART0` pin na `HPS I/O Set 0` i `UART mode` na `No Flow Control`

U ovom tabu je za potrebe nekog drugog projekta moguce uključiti ostale periferije: CAN Controller, Ethernet Media Access Controller, I2C Controller, SPI Controller, QSPI Flash Controller, NAND Flash Controller, Trace Port Intefrace Unit, GPIO za podesavanja pogledati []

12. Pod tabom `HPS Clocks` ostaviti podešavanja na podrazumevanim vrednostima
13. Pod tabom `SDRAM` podesiti:
    - `SDRAM Protocol: DDR3`
    - `PHY Settings:`
      - `Clocks:`
        - `Memory clock frequency: 400.0 MHz`
        - `PLL reference clock frequency: 25.0 MHz`
      - `Advanced PHY Settings:`
        - `Supply Voltage: 1.5V DDR3`
    - `Memory Parameters:`
      - `Memory vendor: Other`
      - `Memory device speed grade: 800.0 MHz`
      - `Total interface width: 32`
      - `Number of chip select/depth expansion: 1`
      - `Number of clocks: 1`
      - `Row address width: 15`
      - `Column address width: 10`
      - `Bank-address width: 3`
      - `Uključiti DM pins`
      - `Uključiti DQS#`
      - `Memory Initialization Options:`
        - `Mirror Addressing: 1 per chip select: 0`
        - `Burst Length: Burst chop 4 or 8 (on the fly)`
        - `Read Burst Type: Sequential`
        - `DLL precharge power down: DLL off`
        - `Memory CAS latency setting: 11`

        * Output drive strength setting: RZQ/7
        * ODT Rtt nominal value: RZQ/4
        * Auto selfrefresh method: Manual
        * Selfrefresh temperature: Normal
        * Memory write CAS latency setting: 8
        * Dynamic ODT (Rtt_WR) value: RZQ/4
- Memory Timing:
    - tIS (base): 180 ps
    - tIH (base): 140 ps
    - tDS (base): 30 ps
    - tDH (base): 65 ps
    - tDQSQ: 125 ps
    - tQH: 0.38 cycles
    - tDQSCK: 255 ps
    - tDQSS: 0.25 cycles
    - tQSH: 0.4 cycles
    - tDSH: 0.2 cycles
    - tDSS: 0.2 cycles
    - tINIT: 500 us
    - tMRD: 4 cycles
    - tRAS: 35.0 ns
    - tRCD: 13.75 ns
    - tRP: 13.75 ns
    - tREFI: 7.8 us
    - tRFC: 260.0 ns
    - tWR: 15.0 ns
    - tWTR: 4 cycles
    - tFAW: 30.0 ns
    - tRRD: 7.5 ns
    - tRTP: 7.5 ns
- Board Settings:
    - Setup and Hold Derating:
        * Use Altera's default settings
    - Channel Signal Integrity:
        * Use Altera's default settings
    - Board Skews:
        * Maximum CK delay to DIMM/device: 0.03 ns
        * Maximum DQS delay to DIMM/device: 0.02 ns
        * Minimum delay difference between CK and DQS: 0.06 ns
        * Maximum delay difference between CK and DQS: 0.12 ns
        * Maximum skew within DQS group: 0.01 ns
        * Maximum skew between DQS groups: 0.06 ns
        * Average delay difference between DQ and DQS: 0.05 ns

* `Maximum skew within address and command bus: 0.02 ns`
* `Average delay difference between address and command and CK: 0.01 ns`

Ovim su podešavanja HPS modula završena, izabrati `Finish`.

14. Duplim klikom u `Export` koloni eksportovati signale `memory` pod imenom `hps_0_ddr` i signale `hps_io` pod imenom `hps_0_io`.

15. Povezati HPS sa izvorom takta kao što je prikazano na slici 5

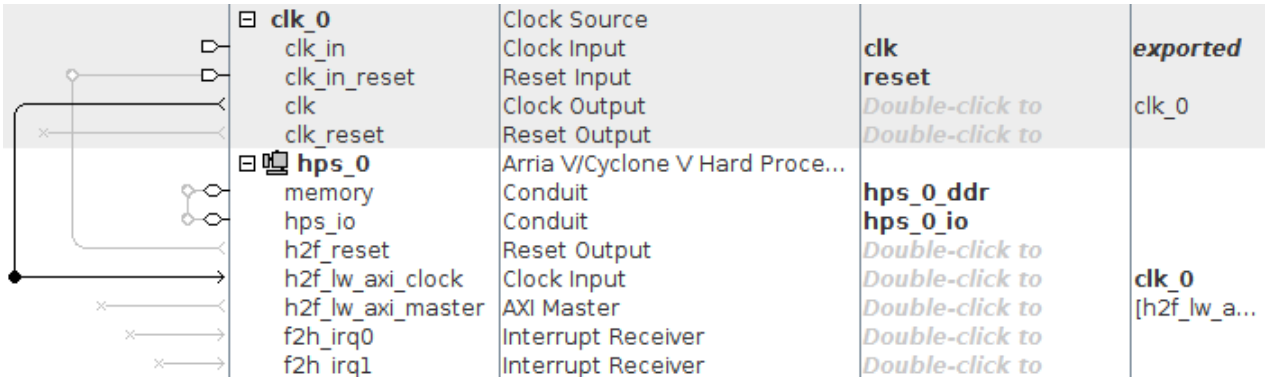

Figure 5: Povezivanje HPS i takt signala

16. Iz prozora `IP Catalog` izabrati `Processors and Peripherials > Peripherials > PIO (Parallel I/O) Intel FPGA IP`. Ovim se otvara meni za podešavanje `PIO IP` bloka

17. U podešavnjima `PIO IP` bloka pod `Basic Settings` postaviti `Width: 8` i `Direction: Output`

18. Preimenovati `PIO` blok u `leds_0`. Duplim klikom u `Export` koloni eksportovati signale `external_connection` i podesiti ime `leds_0_external_connection`.

19. Povezati `leds_0` blok sa izvorom takta i resetom, zatim povezati Avalon Memory Mapped Slave pod imenom `s1` sa `hps_0` interfejsom `h2f_lw_axi_master`, kao što je prikazano na slici 6

20. Ponovo iz prozora `IP Catalog` izabrati `Processors and Peripherials > Peripherials > PIO (Parallel I/O) Intel FPGA IP`. Ovim se otvara meni za podesavanje `PIO IP` bloka

21. U podešavnjima `PIO IP` bloka pod `Basic Settings` postaviti `Width: 8`, `Direction: Input`.

22. U podešavanjima `PIO IP` bloka pod `Edge capture register` uključiti opciju `Synchronously capture, Edge Type` podesiti na `ANY`, i uključiti `bit-clearing for edge capture register`.

23. U podešavanjima `PIO IP` bloka pod `Interrupt` uključiti opciju `Generate IRQ` i izabrati `IRQ Type: EDGE`

24. Preimenovati `PIO` blok u `keys_0`. Duplim klikom u `Export` koloni eksportovati signale `external_connection` i podesiti ime `keys_0_external_connection`.

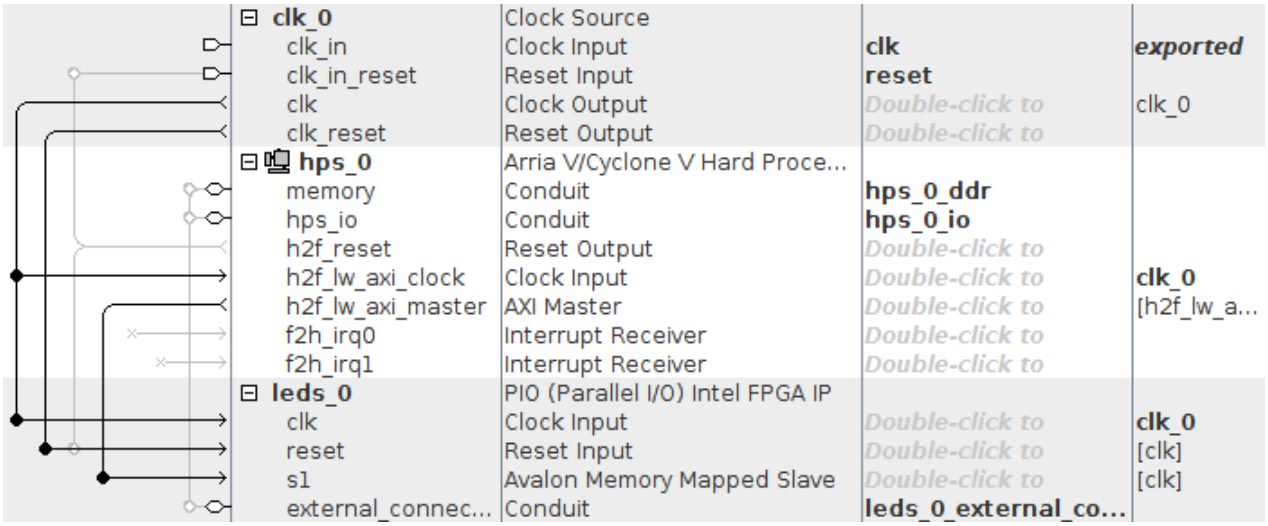

Figure 6: Povezivanje `leds_0` bloka

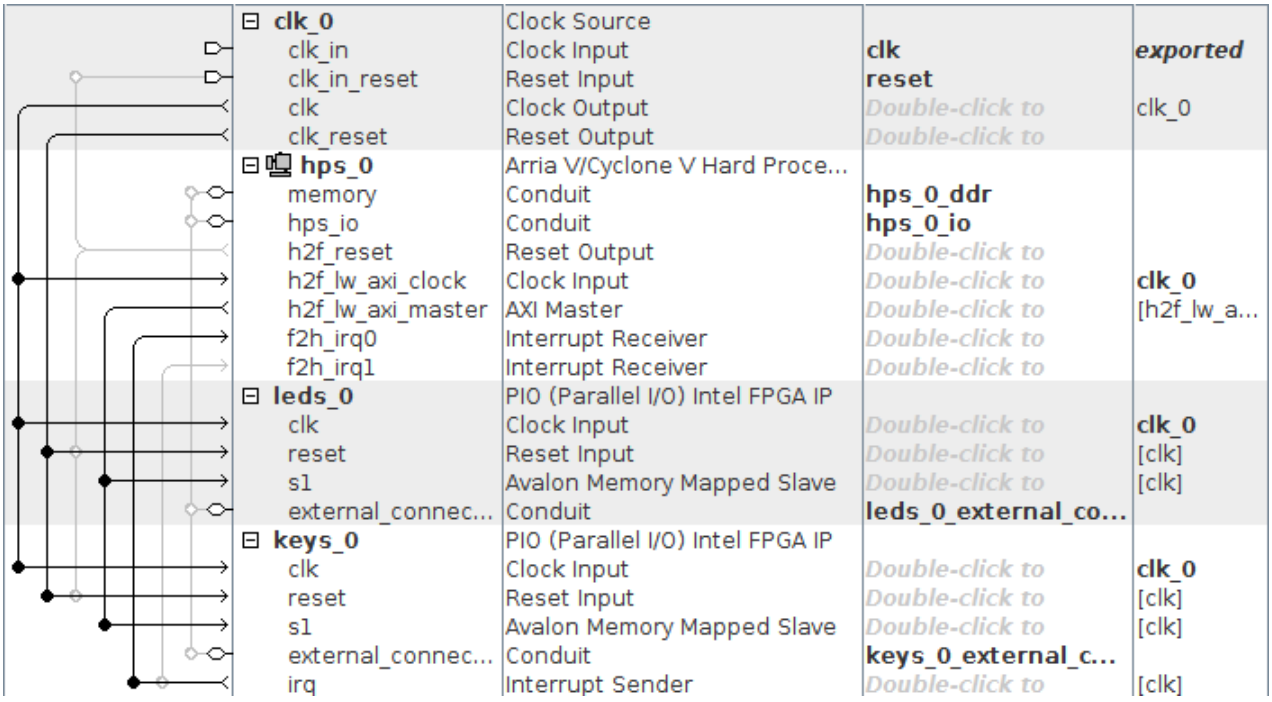

Figure 7: Povezivanje `keys_0` bloka

25. Povezati `keys_0` blok sa izvorom takta i resetom, zatim povezati Avalon Memory Mapped Slave pod imenom `s1` sa `hps_0` interfejsom `h2f_lw_axi_master` i na kraju povezati `irq` signal na `f2h_irq0` interfejs `hps_0` bloka, kao što je prikazano na slici 7

26. Duplim klikom u koloni `Base` podesiti adresu porta `s1` bloka `leds_0` i porta `s1` bloka `keys_0` kao na tabeli 1.

27. Sačuvati `Platform Designer` projekat izborom `File > Save` i sačuvati ga pod imenom `ld_dipl_system.qsys`

28. Trebalo bi da se pojavi obaveštenje `Save System: completed successfully`. Zatim odabrati iz menija `Generate > Generate HDL...` U novom prozoru podesiti `Create HDL design files for synthesis: VHDL` i isključiti opciju `Crete block symbol file (.bsf)`. Pokrenuti generisanje klikom na `Generate`. Proces bi trebalo da se završi bez

grešaka ali može imati upozorenja.

29. Zatvoriti `Platform Designer`. U prozoru `Quartus`-a izabrati `Project > Add/Remove Files in Project...` i u meniju klikom na '...' izabrati fajl `ld_dipl_system/synthesis/ld_dipl_system.qip`.

30. Izabrati `File > New VHDL File` i novi fajl nazvati `ld_dipl.vhd`. Pod `Project Navigator > Files` desnim klikom na `ld_dipl.vhd` izabrati `Set as Top-Level Entity`.

31. U ovom fajlu je potrebno instancirati HPS komponentu iz `Platform Designer`-a. Potrebno je ručno napiati ovaj fajl (primer za ovaj rad dat je u dodatku. Takođe među generisanim fajovima nalazi se deklaracija komponente `ld_dipl_system` koja može biti od pomoći (fajl `~/ld_dipl/hw/ld_dipl_system/ld_dipl_system.cmp`).

32. Izabrati `Processing > Start > Start Analysis and Synthesis`

33. Izabrati `Tools > Tcl Scripts...`

Važno: Prozor koji se otvori mora da izgleda upravo kao na slici 8 (generisani fajlovi ne smeju biti duplirani). Ukoliko su fajlovi duplirani neophodno je zatvoriti `Quartus` i pokrenuti ponovo. Neke verzije `Quartus`-a imaju ovu grešku pri detekciji `tcl` skripti.

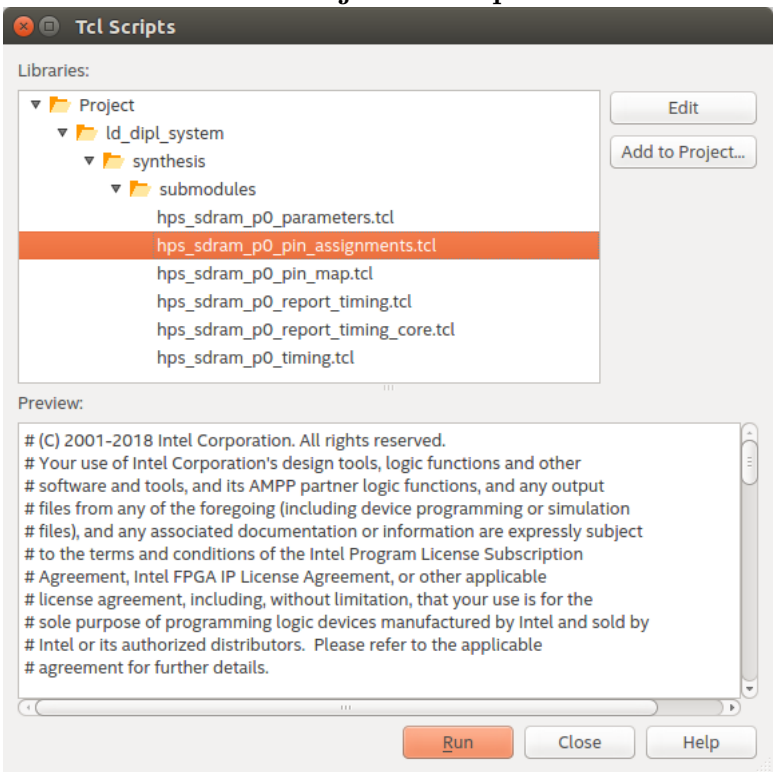

Figure 8: Ispravan izgled menija

Izabrati `hps_sdram_p0_pin_assignments.tcl` i kliknuti Run. Ukoliko dođe do grešaka proveriti da li je izvršen prethodni korak.

34. Pokrenuti kompajliranje projekta izborom `Processing > Start Compilation`

3.2 Podešavanja okruženja i preuzimanje kompajlera

35. Preuzeti arhivu sa Linaro toolchain-om
    `wget https://releases.linaro.org/components/toolchain/binaries/7.2-2017.11/arm-linux-gnueabihf/gcc-linaro-7.2.1-2017.11-x86_64_arm-linux-gnueabihf.tar.xz`

36. Otpakovati preuzeti toolchain:
    `tar -xf arm-linux-gnueabihf/gcc-linaro-7.2.1-2017.11-x86_64_arm-linux-gnueabihf.tar ~/ld_dipl/sw/toolchain`

37. Dodati putanju za toolchain u promenljivu okruženja `PATH`.
    `export PATH=~/ld_dipl/sw/toolchain/bin:$PATH`

38. Podesiti promenljive okruženja
    `export ARCH=arm`
    `export CROSS_COMPILE=arm-linux-gnueabihf-`

39. Pokrenuti podešavanja Altera SOC EDS:
    `cd /intelFPGA/18.0/embedded`
    `source embedded_command_shell.sh`

40. Dodati putanju za Quartus alate u promenljivu okruženja `PATH`:
    `export PATH=~/intelFPGA_lite/18.0/quartus/bin/:$PATH`

3.3 Generisanje RBF fajla

41. `quartus_cpf -c -o bitstream_compression=on \`
    `~/ld_dipl/hw/ld_dipl.sof \`
    `~/ld_dipl/sdcard/fat32/socfpga.rbf`

3.4 Generisanje i kompajliranje Preloader-a

42. Pokrenuti Preloader generator komadnom:
    `bsp-editor`

43. Izabrati `File > New HPS BSP...`

44. U novom prozoru podesiti `Preloader Settings Directory:`
    `~/ld_dipl/hw/hps_isw_handoff/ld_dipl_system_hps_0`

45. Isključiti opciju: `Use default locations` i podesiti `BSP target directory:` `~/ld_dipl/sw/preloader`. Podešavanja bi trebalo da izgledaju kao na slici 9. Izabrati `OK`.

46. U podešavanjima pod `spl.boot` uključiti `FAT_SUPPORT` i ostala podešavanja ostaviti na podrazumevanim vrednostima. Izabrati `Generate` i po završenom generisanju zatvoriti program.

47. Izvršiti komande za kompajliranje Preloader-a
    `cd ~/ld_dipl/sw/preloader`
    `make`

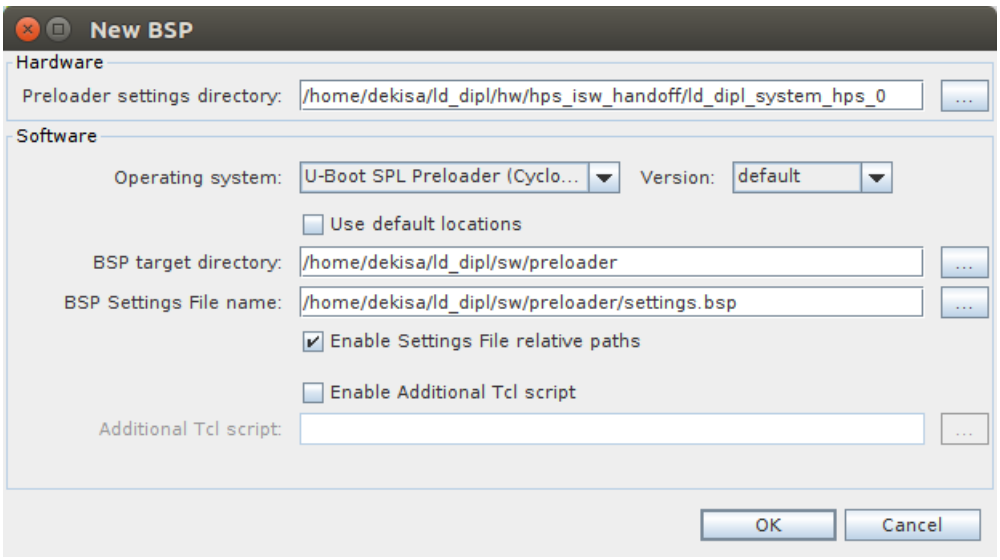

Figure 9: Podešavanja `bsp-editor`-a

48. Kopirati kompajlirani Preloader: `cp ~/ld_dipl/sw/preloader/preloader-mkpimage.bin ~/ld_dipl/sdcard/a2/`

3.5 Generisanje Device Tree

49. Uporebom Alterinog alata generisati `Device Tree` komandom:
`sopc2dts -i /ld_dipl/hw/ld_dipl_system.sopcinfo -o /ld_dipl/hw/ld_dipl_generated.dts`

3.6 U-Boot

50. Preuzeti izvorni kod projekta U-boot komandom
`git clone git://git.denx.de/u-boot.git ~/ld_dipl/sw/u-boot`

51. Promeniti radni direktorijum
`~/ld_dipl/sw/u-boot/`

52. Napraviti novu granu na osnovu verzije v2018.01 komandom:
`git checkout v2018.01 -b tmp`

53. Konfigurisati U-Boot za DE1-SoC razvojni sistem
`make socfpga_de1_soc_defconfig`

54. Otvoriti meni za konfigurisanje U-Boot
`make menuconfig`

55. U ovom meniju je potrebno podesiti da se pri pokretanju U-Boot pokrene naša skripta `callscript`. Izabrati opciju `Enable a default value for bootcmd` pritiskom tastera `space`.

56. U novoj opciji `bootcmd value` pritiskom tastera `enter` otvoriti novi meni i upisati tekst `run callscript`
Nakon ovog podešavanja bi prozor trebalo da izgleda kao na slici 10

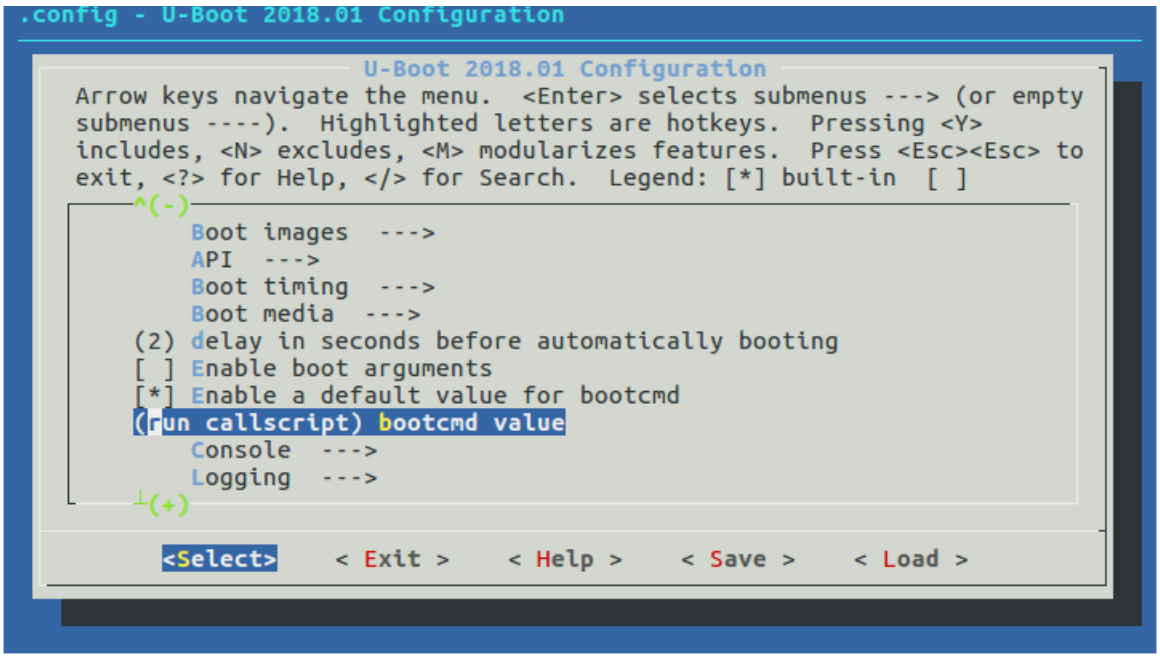

Figure 10: Konfiguracija U-Boot

57. Izaći iz konfiguracionog menija izborom opcije `exit` (strelica desno i zatim `enter`). Sačuvati podešavanja izborom `Yes`.

58. Otvoriti konfiguracioni `.h` fajl komandom:
`vi include/configs/socfpga_de1_soc.h` U ovom fajlu je potrebno uneti izmene kao na slici 11

```
#define CONFIG_HW_WATCHDOG

/* Memory configurations */
#define PHYS_SDRAM_1_SIZE               0x40000000      /* 1GiB */

/* Booting Linux */
#define CONFIG_LOADADDR         0x01000000
#define CONFIG_SYS_LOAD_ADDR    CONFIG_LOADADDR

/* Ethernet on SoC (EMAC) */

/* The rest of the configuration is shared */
#include <configs/socfpga_common.h>

/* Custom env vars */
#define CONFIG_EXTRA_ENV_SETTINGS \
        "scriptfile=u-boot.scr" "\0" \
        "scraddr=0x2000000" "\0" \
        "callscript=fatload mmc 0:1 $scraddr $scriptfile;" \
                "source $scraddr" "\0"

#endif  /* __CONFIG_TERASIC_DE1_SOC_H__ */
```

Figure 11: Izmena U-Boot konfiguracionog fajla

59. Pokrenuti kompajliranje U-Boot komandom
`make`

60. Kopirati kompajlirani U-Boot
`cp ~/ld_dipl/sw/u-boot/u-boot.img ~/ld_dipl/sdcard/fat32/u-boot.img`

61. Otvoriti novi tekstualni fajl:
    `vi u-boot.script`
    U ovom fajlu je potrebno napisati skriptu za U-Boot. Ranije u radu je dato objašnjenje skripte, dok se ceo kod nalazi u dodatku rada.

62. Konvertovati napisanu skriptu u odgovarajući format komandom:
    `mkimage -A arm -O linux -T script -a 0 -e 0 -n Boot_script -d u-boot.script u-boot.scr`

63. Kopirati kompajlirani U-Boot
    `cp ~/ld_dipl/sw/u-boot/u-boot.scr ~/ld_dipl/sdcard/fat32/u-boot.scr`

3.7 Linuks kernel

64. Preuzeti izvorni kod Linuks kernela:
    `git clone git://github.com/torvalds/linux ~/ld_dipl/sw/linux`

65. Promeniti radni direktorijum
    `cd ~/ld_dipl/sw/linux`

66. Napraviti novu granu na osnovu verzije 4.6-rc2 komandom:
    `git checkout 4.6-rc2 -b tmp`

67. Konfigurisati linuks za Cyclone V arhitekturu
    `make socfpga_defconfig`

68. Pokrenuti kompajliranje linuksa
    `make zImage`

69. Kopirati kompajlirani kernel u pripremni folder
    `cp arch/arm/boot/zImage ~/ld_dipl/sdcard/fat32/zImage`

Ručno pisanje Device Tree

70. Početi od Device Tree fajla
    `cp arch/arm/boot/dts/socfpga_cyclone5_socdk.dts arch/arm/boot/dts/socfpga_cyclone5_ld_dipl.dts`

71. Isključiti `CAN` podešavanjem parametra `status = 'disabled'`. Ovaj korak je neophodan za uspešno pokretanje sistema jer DE1-SoC nema `CAN`. Pogledati sliku **??**

72. Iz Device Tree fajla generisanog Alterinim alatom izdvojiti samo najbitnije informacije i upisati u novi fajl. Pogledati sliku **??**

73. Pokrenuti kompajliranje Device Tree fajla
    `make socfpga_cyclone5_ld_dipl.dtb`

74. Kopirati kompajlirani Device Tree Blob u pripremni folder
    `cp ~/ld_dipl/sw/linux/arch/arm/boot/dts/socfpga_cyclone5_ld_dipl.dtb ~/ld_dipl/sdcard/fat32/socfpga.dtb`

```
                regulator-max-microvolt = <3300000>;
        };
};

/ {
        soc {
                lddipl0: lddipl@0xff200000 {
                        compatible = "ld,dipl";
                        reg = <0xff200000 0x00000020>;
                        interrupts = <0 40 1>;
                };
        };
};

&can0 {
        status = "disabled";
};

&gmac1 {
        status = "okay";
        phy-mode = "rgmii";

        rxd0-skew-ps = <0>;
```

Figure 12: Izmena Device Tree fajla

3.8 Kompajliranje drajvera

75. Promeniti radni folder
    `cd ~/ld_dipl/sw/device_driver`
    U ovom folderu se nalazi izvorni fajl drajvera `ld_dipl.c` i odgovarajući `Makefile`

76. Podesiti promenljivu koja ukazuje na izvorni kod linuks kernela
    `export OUT=~/ld_dipl/sw/linux`

77. Pokrenuti kompajliranje komandom
    `make`

78. Kopirati kompajlirani drajver u pripremni direktorijum
    `cp ~/ld_dipl/sw/device_driver/ld_dipl.ko ~/ld_dipl/sdcard/ld_dipl.ko`

3.9 Generisanje Root File System

79. Preuziti `Buildroot` `git clone git://git.busybox.net/buildroot ~/ld_dipl/sw/buildroot`

80. Promeniti radni folder
    `cd ~/ld_dipl/sw/buildroot`

81. Napraviti novu granu na osnovu verzije 2017.08 komandom: `git checkout 2017.08 -b tmp`

82. Pokrenuti konfiguracioni meni komandom
    `make menuconfig`

83. U konfoguracionim meniju izvršiti sledeće izmene

    (a) Target options —

    - Target Architecture (ARM(little endian))
    - Target Architecture Variant (cortex-A9)

- Target ABI (EABIhf)
- Floating point strategy (VFPv3)

(b) Toolchain —

- Toolchain type (External toolchain)
- Toolchain (Linaro ARM 2017.11)
- Toolchain origin (Pre-installed toolchain) — `~/ld_dipl/sw/gcc-linaro-7.2.1-2017.11-x86_64_arm-linux-gnueabihf`

(c) Kernel —

Linux Kernel

84. Pokrenuti izvršavanje komandom
`make`

85. Kopirati fajl sistem u pripremni direktorijum
`cp ~/ld_dipl/sw/buildroot/output/images/rootfs.tar ~/ld_dipl/sdcard/rootfs.tar`

3.10 Priprema SD kartice

86. Ubaciti SD karticu u računar. Zaključiti pod kojim imenom se kartica pojavila u sistemskom folderu `/dev` (za primer je uzeto `/dev/sdx`)

87. Formatirati SD karticu komandom
`sudo dd if=/dev/zero of=/dev/sdx bs=512 count=1`

88. Particionisati SD karticu pokretanjem interaktivnog programa `fdisk`
`sudo fdisk /dev/sdx`
u kom treba uneti sledeće komande
`n p 3 <default> 4095 t a2`
`n p 1 <default> +32M t 1 b`
`n p 2 <default> +512M t 2 83`
`w`

89. Napraviti prazne fajl sisteme na odgovarajućim particijama
`sudo mkfs.vfat /dev/sdx1`
`sudo mkfs.ext3 -F /dev/sdx2`

90. Promeniti radni folder
`cd ~/ld_dipl/sdcard`

91. Napraviti foldere na koje će se mount-ovati SD kartica
`mkdir mountfat32`
`mkdir mountext3`

92. Mount-ovati odgovarajuće particije
`sudo mount /dev/sdx1 ~/ld_dipl/sdcard/mountfat32`
`sudo mount /dev/sdx2 ~/ld_dipl/sdcard/mountext3`

93. Napisati Preloader na odgovarajuću particiju
`sudo dd if=~/ld_dipl/sdcard/a2/preloader-mkpimage.bin of=/dev/sdx3 bs=64K seek=0`

94. Kopirati binarne fajlove za pokretanje sistema na odgovarajuću particiju
`sudo cp ~/ld_dipl/sdcard/fat32/* ~/ld_dipl/sdcard/mountfat32`

95. Otpakovati fajlsistem na SD karticu
`taf -xf rootfs.tar mountext3`

96. Kopirati modul drajvera na SD karticu
`cp ld_dipl.ko mountext3/root/home`

97. Uveriti se da su svi fajlovi uspešno kopirani komandom
`sync`

98. Unmount-ovati sve particije
`umount ~/ld_dipl/sdcard/mountfat32 umount ~/ld_dipl/sdcard/mountext3`

3.11 Testiranje sistema

99. Proverti da li su `MSEL` podešeni za konfigurisanje FPGA sa HSP (ima negde lepa slika)

100. Prukljućiti DE1-SoC na napajanje

101. Povezati Mini USB kablom PC računar i port na DE1-SoC ploči koji je obležen sa UART

102. Ubaciti SD karticu u odgovarajući slot

103. Na PC računaru pokrenuti i podseiti `minicom`
`sudo minicom -s`

104. U podešavanjima `Serial port setup` uneti izmene kao na slici 13 (može se razlikovati ime `Setial device`)

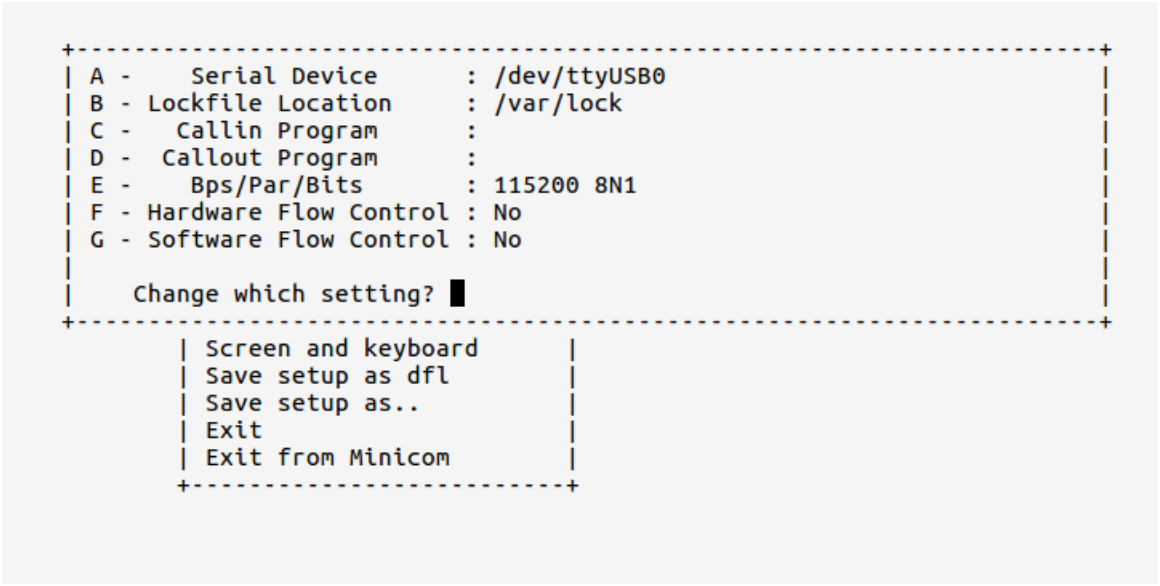

Figure 13: Podešavanje `minicom`-a

105. Pokrenuti DE1-SoC pritiskom crvenog tastera

106. Nakon pokretanja sistema potrebno je ulogovati se kao korisnik sa:q
`Username:root`
`Password:root`

107. Učitati modul drajvera u linuks kernel komandom:
`insmod /root/home/ld_dipl.ko`

108. Uveriti se da su se pojavili odgovarajući sistemski fajlovi:
`ls /sys/bus/platform/...`

109. Uključiti LE diode
slika

110. Uključiti prekida
slika

4 Zaključak

Izrada ovog rada je motivisana željom da se upoznaju konkretni alati i postupak projektovanja sa SoCFPGA sistemima. Izveštaj o radu je napisan tako da pruži kratak pregled bitnih pojmova i detaljna uputsva za reporodukciju rezultata sa osvrtom na usputne probleme. Stečeno znanje moze olakšati slušanje predmeta na master studijama, ili biti osnova za rešavanje konkretnog problema (npr. ubrzavanje algoritama kompresije i obrade slike), a autoru je olakšalo snalaženje na novom radnom mestu. Autor izražava veliku zahvalnost profesoru Lazaru Saranovcu i asistentu Strahinji Jankovicu za podršku i savete prilikom izrade diplomksog rada.

5 Dodatak

5.1 Izvorni kod drajvera

```
/* ld_dipl.c */

#include <linux/init.h>
#include <linux/module.h>
#include <linux/io.h>
#include <linux/interrupt.h>
#include <linux/uaccess.h>
#include <linux/platform_device.h>
#include <linux/of.h>

#define DEVICE_FILE_NAME        "ld_dipl"
#define DRIVER_NAME             "lddipldrv"

#define LED_OFFSET              0
#define KEYS_OFFSET             16
#define DATA_OFFSET             0
#define INTERRUPT_MASK_OFFSET   8
#define EDGE_CAPTURE_OFFSET     12

static struct platform_driver ld_dipl_driver;

/* globalne promenljive */
static int g_ld_dipl_driver_irq;
static void *g_ld_dipl_driver_base_addr;
static int g_driver_mem_base_addr;
static int g_driver_mem_size;

static ssize_t irq_mask_show(struct device_driver *driver, char *buf)
{
        uint32_t value;
        value = ioread32(g_ld_dipl_driver_base_addr + KEYS_OFFSET
                         + INTERRUPT_MASK_OFFSET);
        return scnprintf(buf, PAGE_SIZE, "mask␣=␣%u\n", value);
}

static ssize_t irq_mask_store(struct device_driver *driver, const char *buf,
                              size_t count)
{
        uint32_t value;
        sscanf(buf, "%u", &value);
        iowrite32(value,g_ld_dipl_driver_base_addr + KEYS_OFFSET
                + INTERRUPT_MASK_OFFSET);
        return count;
}

DRIVER_ATTR(irq_mask, (S_IWUSR | S_IRUSR), irq_mask_show, irq_mask_store);

static ssize_t irq_flag_show(struct device_driver *driver, char *buf)
{
        uint32_t value;
        value = ioread32(g_ld_dipl_driver_base_addr + KEYS_OFFSET
                         + EDGE_CAPTURE_OFFSET);
        return scnprintf(buf, PAGE_SIZE, "flags␣=␣%u\n", value);
}

static ssize_t irq_flag_store(struct device_driver *driver, const char *buf,
```

```
                                size_t count)
{
        uint32_t value;
        sscanf(buf, "%u", &value);
        iowrite32(value,g_ld_dipl_driver_base_addr + KEYS_OFFSET
                + EDGE_CAPTURE_OFFSET);
        return count;
}

DRIVER_ATTR(irq_flag, (S_IWUSR | S_IRUSR), irq_flag_show, irq_flag_store);

static ssize_t keys_show(struct device_driver *driver, char *buf)
{
        uint32_t value;
        value = ioread32(g_ld_dipl_driver_base_addr + KEYS_OFFSET
                        + DATA_OFFSET);
        return scnprintf(buf, PAGE_SIZE, "keys = %u\n", value);
}

DRIVER_ATTR(keys, (S_IRUSR), keys_show, NULL);

static ssize_t leds_store(struct device_driver *driver, const char *buf,
                                size_t count)
{
        uint32_t value;
        sscanf(buf, "%u", &value);
        iowrite32(value,g_ld_dipl_driver_base_addr + LED_OFFSET +
           DATA_OFFSET);
        return count;
}

DRIVER_ATTR(leds, (S_IWUSR), NULL, leds_store);

static irqreturn_t ld_dipl_isr(int irq, void *data)
{
        uint32_t value;

        value = ioread32(g_ld_dipl_driver_base_addr + KEYS_OFFSET
                        + EDGE_CAPTURE_OFFSET);

        pr_info("irq received: %u\n", value);

        iowrite32(value, g_ld_dipl_driver_base_addr + KEYS_OFFSET
                + EDGE_CAPTURE_OFFSET);

        return IRQ_HANDLED;
}

static struct of_device_id ld_dipl_of_match[] = {
        {
        .compatible = "ld,dipl"
        },
        { /* end of table */ }
};

MODULE_DEVICE_TABLE(of, ld_dipl_of_match);

static int ld_dipl_probe(struct platform_device *pdev)
{
        int ret;
```

```
struct resource *res;
struct resource *driver_mem_region;

pr_info("probe␣enter\n");

ret = -EINVAL;

/* get memory resource */
res = platform_get_resource(pdev, IORESOURCE_MEM, 0);
if (res == NULL) {
        pr_err("IORESOURCE_MEM,␣0␣does␣not␣exist\n");
        return ret;
}

g_driver_mem_base_addr = res->start;
g_driver_mem_size = resource_size(res);

/* reserve our memory region */
driver_mem_region = request_mem_region(g_driver_mem_base_addr,
                                       g_driver_mem_size,
                                       "demo_driver_hw_region")
                                          ;
if (driver_mem_region == NULL) {
        pr_err("request_mem_region␣failed\n");
        return ret;
}

/* ioremap memory region */
g_ld_dipl_driver_base_addr = ioremap(g_driver_mem_base_addr,
   g_driver_mem_size);
if (g_ld_dipl_driver_base_addr == NULL) {
        pr_err("ioremap␣failed\n");
        goto bad_exit_release_mem_region;
}

/* get interrupt resource */
g_ld_dipl_driver_irq = platform_get_irq(pdev, 0);
if (g_ld_dipl_driver_irq < 0) {
        pr_err("invalid␣IRQ\n");
        goto bad_exit_iounmap;
}
pr_info("interrutp␣is:␣%d\n", g_ld_dipl_driver_irq);

/* register interrupt handler */
ret = request_irq(g_ld_dipl_driver_irq,
                  ld_dipl_isr,
                  0,
                  ld_dipl_driver.driver.name,
                  &ld_dipl_driver);
if (ret < 0) {
        pr_err("unable␣to␣request␣IRQ\n");
        goto bad_exit_iounmap;
}

/* create the sysfs entries */
ret = driver_create_file(&ld_dipl_driver.driver,
                         &driver_attr_irq_mask);
if (ret != 0) {
        pr_err("failed␣to␣create␣irq_mask␣sysfs␣entry");
        goto bad_exit_remove_irq_mask;
```

```
        }

        ret = driver_create_file(&ld_dipl_driver.driver,
                                 &driver_attr_keys);
        if (ret != 0) {
                pr_err("failed to create keys sysfs entry");
                goto bad_exit_remove_keys;
        }

        ret = driver_create_file(&ld_dipl_driver.driver,
                                 &driver_attr_leds);
        if (ret != 0) {
                pr_err("failed to create leds sysfs entry");
                goto bad_exit_remove_leds;
        }

        ret = driver_create_file(&ld_dipl_driver.driver,
                                 &driver_attr_irq_flag);
        if (ret != 0) {
                pr_err("failed to create irq_flag sysfs entry");
                goto bad_exit_remove_irq_flag;
        }
        pr_info("probe exit success\n");
        return 0;

bad_exit_remove_irq_flag:
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_irq_flag);
bad_exit_remove_leds:
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_leds);
bad_exit_remove_keys:
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_keys);
bad_exit_remove_irq_mask:
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_irq_mask);
bad_exit_freeirq:
        free_irq(g_ld_dipl_driver_irq, &ld_dipl_driver);
bad_exit_iounmap:
        iounmap(g_ld_dipl_driver_base_addr);
bad_exit_release_mem_region:
        release_mem_region(g_driver_mem_base_addr, g_driver_mem_size);

        pr_info("probe exit fail\n");
        return ret;
}

static int ld_dipl_remove(struct platform_device *pdev)
{
        pr_info("remove enter\n");
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_irq_flag);
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_leds);
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_keys);
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                           &driver_attr_irq_mask);
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
```

```
                        &driver_attr_irq_flag);
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                        &driver_attr_leds);
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                        &driver_attr_keys);
        driver_remove_file(&ld_dipl_driver.driver,
                        &driver_attr_irq_mask);
        free_irq(g_ld_dipl_driver_irq, &ld_dipl_driver);

        iounmap(g_ld_dipl_driver_base_addr);

        release_mem_region(g_driver_mem_base_addr, g_driver_mem_size);

        pr_info("remove exit\n");
        return 0;
}

static struct platform_driver ld_dipl_driver = {
        .probe = ld_dipl_probe,
        .remove = ld_dipl_remove,
        .driver = {
                .name = DRIVER_NAME,
                .of_match_table = ld_dipl_of_match,
        },
};

static int __init ld_dipl_init(void)
{
        int ret;

        pr_info("init enter\n");

        ret = platform_driver_register(&ld_dipl_driver);
        if (ret != 0)
                pr_err("platform_driver_register returned %d\n", ret);
        pr_info("init exit\n");

        return ret;
}

static void __exit ld_dipl_exit(void)
{
        pr_info("ld_dipl_exit enter\n");
        platform_driver_unregister(&ld_dipl_driver);
        pr_info("ld_dipl_exit exit\n");
}

module_init(ld_dipl_init);
module_exit(ld_dipl_exit);

MODULE_LICENSE("GPL");
MODULE_DESCRIPTION("ETF Diploma Thesis FPGA Driver and Device");
MODULE_AUTHOR("Dejan Lukic");
```

5.2 Skripta za U-Boot

```
echo --- Reseting env variables... ---

# reset environment variables to default
env default -a
```

```
echo --- Setting env variables... ---

# Set kernel image
setenv bootimage zImage;

# adress to wich the device tree will be loaded
setenv fdtaddr 0x00000100

# set device tree image
setenv fdtimage socfpga.dtb;

#set kernel boot arguments, boot kernel
setenv mmcboot 'setenv␣bootargs␣mem=1024M␣console=ttyS0,115200␣root=${
    mmcroot}␣rw␣rootwait;␣bootz␣${loadaddr}␣-␣${ftdaddr}';

#load linux kernel image and device tree to memory
setenv mmcload 'mmc␣rescan;␣${mmcloadcmd}␣mmc␣0:${mmcloadpart}␣${loadaddr}␣$
    {bootimage};␣${mmcloadcmd}␣mmc␣0:${mmcloadpart}␣${fdtaddr}␣${fdtimage}'

#command to be executed to read from sdcard
setenv mmcload fatload

# sdcard fat32 partition number
setenv mmcloadpart 1

# sdcard ext3 identifier
setnev mmcroot /dev/mmcblk0p2

#standard io
setenv stderr serial
setenv stdin serial
setenv stdout serial

#save environment to sdcard
saveenv

echo --- Programming FPGA...---

#load rbf from fat partition to memory
fatload mmc 0:1 ${fpgadata} socfpga.rbf;

# progran fpga
fpga load 0 ${fpgadata} #{filesize}

# enable h2f, f2h, lw_h2f
bridge enable;

echo --- Booring Linux...---

#load kernel and device tree to memory
run mmcload;

# set bootargs, boot kernel
run mmcboot;
```